



A TANTÁRGY ADATLAPJA

ÖSSZEHASONLÍTÓ IRODALOM 1

Egyetemi tanév: 2027 – 2028

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	ÖSSZEHASONLÍTÓ IRODALOM 1 (magyar nyelven)			A tantárgy kódja	LLM3010
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Berszán István egyetemi tanár				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					11
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					13
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszámja					42
3.8. A félév összóraszámja					98
3.9. Kreditszám					4

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása



4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	-
4.2. kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók	
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, vetítő, laptop, hangszórók	

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét.
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismerete
CP22	Naprakészen tartja szakmai ismereteit
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT3	Információforrásokat használ.

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.



CP2, CP3 CP11, CP12, CP15, CP21, C24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja az irodalomtudományi, irodalomelméleti ismereteket. (1)	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. (1)
CP3, CP12, CP18, CP24, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	2A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait. (4))	2. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban. (4)
CP2, CP3, CP12, CP24, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	3. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez. (9)	3A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemmez. (9)
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait. (11)	4. A hallgató megfelelően tájékozódik a digitális környezetben, értékeli annak minőségét, etikusan és biztonságosan használja fel, valamint megfelelően hivatkozik a forrásokra. (11)

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató ismeri: a pszichoanalízis kezdeteit, alapelveit, első mestereit.
2. A hallgató ismeri a modern antropológiára alapozott archetipológia vizsgálódási stratégiáit és azok szimbolikus antropológiai kritikáját.
3. A hallgató ismeri a lacani szubjektumelméletet és a lacani poétikákat.
4. A hallgató ismeri a mediális kultúrák összehasonlításának kultúrantropológiai szempontjait és módszereit; a médiumkonfigurációk megképződésének, történeti hangsúlyeltolódásainak és kultúrák közötti kölcsönzésének néhány példáját
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató képes alkalmazni Sigmund Freud álomtanát és Carl Gustav Jung művészetfelfogását nagy kultúrtörténeti távolságban keletkezett szövegek intertextuális kapcsolatainak vizsgálatában.
2. A hallgató képes analizálni a textuális másik lacani funkcióit az irodalomolvasásban és irodalomoktatásban.
3. A hallgató képes meghaladni az irodalom monomediális felfogását a hagyományosan művészeteknek nevezett kulturális médiumkonfigurációk kontextusában.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
-------------	----------------------	---------------------------

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.



A freud-i álomfejtés és a pszichoanalízis komparatistikai hasznosíthatósága (evangéliumi passió/ Bulgakov: <i>A Mester és Margarita</i>)	Fogalom-tisztázó magyarázat és a fogalmak, elméleti koncepciók demonstratív olvasástechnikai alkalmazása.	
Jung archetípus fogalma és az irodalmi analízis (Marquez: <i>A világ legszebb vízhullája</i>)	Idem	
A ciklikus séma Gilbert Durand archetipológiájában (Márk evangéliuma/ Borges: Márk evangéliuma/ G. Marquez: <i>A világ legszebb vízhullája</i>)	Idem	
A klasszikus pszichoanalízis személy-centrikussága és a psziché mint szöveg.	Idem	
A tükörstádium és az <i>Imaginárius</i> birodalma.	Idem	
A <i>Szimbolikus</i> rendje – a vágy és a törvény.	Idem	
A jelölő lánc topológiai cseréi. Olvasás és transzferencia (P. Brooks).	Idem	
Szöveg és olvasó intertextuális viszonya (E. Ragland-Sullivan).	Idem	
A szubjektum pozíciói és a Másik diskurzusa – Italo Calvino <i>Ha egy téli éjszakán egy utazó</i> c. regénykezdetének összehasonlítása a szubjektumpozíciók diskurzusa alapján.	Idem	
A monomedialitás pfeifferi kritikája – diszkurzivitás és performativitás (nem retorikai) hasadtsága.	Idem	
Az alaktalan vágy és a kulturális médiumkonfigurációk.	Idem	
A látványos és az imaginárius történeti mintázatai.	Idem	
Komparatív kultúrákutató: Európa és Japán.	Idem	
Médiaelmélet versus gyakorláskutatás (Kay Pollak: <i>Hétköznapi mennyország</i> , 2004.)	Idem	
Könyvészet		
- Sigmund Freud: A költő és a fantáziaműködés. In Bókay Antal, Erős Ferenc (szerk.): <i>Pszichoanalízis és irodalomtudomány</i>. Filum, Budapest 1998. - Carl Gustav Jung: Az archetípusról, különös tekintettel az animafogalomra. In C.G. Jung: <i>Mélyseégeink ösvényein</i>. Gondolat, Budapest 1993. - Gilbert Durand: <i>Structurile antropologice ale imaginarului. Introducere în arhetipologia generală</i>. Univers, București 1977. - Jacques Lacan: A tükör-stádium mint az én funkciójának kialakítója, ahogyan ezt a pszichoanalitikus tapasztalat feltárja számunkra. <i>Thalassa</i> (4) 1993/2. - Jacques Lacan: A fallosz jelentése. <i>Café Babel</i> 1998/3. - Erős Ferenc: Jacques Lacan avagy a vágy tragédiája. <i>Thalassa</i> (4) 1993/2.		



- Füzesseéry Éva: Lacan és az 'Apa neve', Thalassa (4) 1993/2.
- Peter Brooks: Freud metanarratívája: az elbeszélő szövegek egy modellje. In Bókay Antal, Erős Ferenc (szerk.): *Pszichoanalízis és irodalomtudomány*. Filum, Budapest 1998.
- K. Ludwig Pfeiffer: *A mediális és az imaginárius*. Magyar Műhely – Ráció, Budapest 2005.
- Berszán István: A szubjektum nyelve. In Berszán István: *Irodalomelmélet – olvasásgyakorlat*. Presa Universitara Clujeana, Kolozsvár 2006.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Munkamódszerek megbeszélése	Megbeszélés	
Technika, otthontalanság, xenofóbia	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
Az idegen uralkodó	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
Az idegenség hermeneutikája	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
Idegen idők – nők ideje	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
Az önidegen 1.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
Az önidegen 2.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
A hazatérő idegen	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
A gyarmati idegen	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
A választott nép és az idegenség választása 1.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
A választott nép és az idegenség választása 2.	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
Idegenség és antropológia	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
A proxenos – a paratextusok szerepéről	Szövegértelmezés, beszélgetés, vita	
Áttekintés, a dolgozatokkal kapcsolatos kérdések megbeszélése	Beszélgetés	

Könyvészet

Kötelező szakirodalom:

2. Technika, otthontalanság, xenofóbia

Jacques Derrida: *Az Idegen kérdése: az Idegentől jött*. In Biczó Gábor (szerk.): *Az Idegen. Variációk Sim-meltől Derridáig*. Csokonai, Debrecen, 2004, 11–29.

Michael Haneke (rend.), *Caché* (Rejtély), 2005.

3. Az idegen uralkodó

Italo Calvino: *Egy bíró akasztása*. In I. C.: *A Hold-leányok*. Európa, Bp., 120–127.

Lányi András: *Oidipusz, avagy a Természetes Ember*. Liget, Budapest, 2015, 5–113.

4. Az idegenség hermeneutikája

Aiszkülosz: *Perzsák*. In *Aiszkülosz drámái*. Európa, Bp., 1996.



Simon Attila: *Aischylos Perzsák című darabjáról – az „idegenség hermeneutikájának” nézőpontjából.* In S. A.: *Dionysos színrevitele. A közvetítés kulturális technikái az antik irodalomban és filozófiában.* Ráció, Budapest, 2009, 19–31.

5. Idegen idők

Jorge Luis Borges: *Emma Zunz.* In J. L. B.: *A titokban végbe-ment csoda.* Kriterion, Bukarest, 1978. 107–112.

Julia Kristeva: *A nők ideje.* In Kis Attila et al. (szerk.): *Testes Könyv II.* Ictus, Szeged, 1997. 327–356.

6. Az önidegen

Jorge Luis Borges: *A másik.* In J. L. B.: *Válogatott művei III. A tükör és a maszk. Elbeszélések.* Európa, Budapest, 1999. 171–172.

Bernhard Waldenfels: *Felelet arra, ami idegen. Egy reszponzív fenomenológia vázlata.* *Gond* 1999/20, 5–17.
<http://www.c3.hu/~gond/tartalom/20/frawald.html>

7. Az önidegen

Mészöly Miklós: *Saulus.* Jelenkor, Pécs, 1999. https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/MESZOLY/meszoly00340_kv.html

Czirkos Eszter: Szembesülni azzal, ami idegen. *Fordulat*, 2011/14, 130–142.
http://epa.oszk.hu/02100/02121/00012/pdf/EPA02121_fordulat_14_130-142.pdf

8. A hazatérő idegen

Natalie Zemon Davis: *Martin Guerre visszatérése.* Osiris, Bp., 1999.

9. A gyarmati idegen

Alejo Carpentier: *A szökevények.* In A. C.: *A dolgok kezdete.* Noran, Bp., 2001.

Gayatri Chakravorty Spivak – Suzana Mileskava: *A felismerhetetlen ellenállás.* *Lettre*, 2008/tél.
http://www.c3.hu/scripta/lettre/lettre71/spivak_fenyvesi.htm

10. A választott nép és az idegenség választása 1.

Biblia: Rút könyve

Julia Kristeva: *A választott nép és az idegenség választása.* In J. K.: *Önmaga tükrében idegenként.* Napkút, Bp., 2010, 68–80.

11. A választott nép és az idegenség választása 2.

Kertész Imre: *Haza, otthon, ország; Táborok maradandósága; A holocaust mint kultúra.* In K. I.: *A gondolatnyi csend, míg a kivégzőosztag újratölt.* Magvető, Bp., 1998. https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/KERTESZ/kerteszo00007_tart.html

12. Idegenség és antropológia:

Jorge Luis Borges: *Brodie jelentése.* In J. L. B.: *Válogatott művei III. A tükör és a maszk. Elbeszélések.* Európa, Budapest, 1999. 1158–167.

N. Kovács Tímea: *Helyek, kultúrák, szövegek: a kulturális idegenség reprezentációjáról.* Csokonai, Debrecen, 2007. (első fejezet)

13. A proxenos – a paratextusok szerepéről

Balázs Imre József: *Kosztolányi-recepció a Tanulók könyvtára előszavaiban (1-2.).* *Látó*, 1999/5, 73–83, illetve 1999/6, 82–112.

Adolfo Bioy Casares: *A valóság mitizálása.* *Nagyvilág*, 1997. március-június, 250–254.

Deák Tamás: *Utószó.* In: Jorge Luis Borges: *A titokban végbement csoda.* Kriterion, Bukarest, 1978, 201–210.

Székely András: *Jorge Luis Borges novellái.* In: Jorge Luis Borges: *Körkörös romok.* Móra, Budapest, 1972, 225–234.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
--------------------	---	---------------------------------------	----------------------------

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.



9.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Írásbeli vizsga.	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció	A benyújtott írásbeli dolgozatok esetén (beleértve a zárthelyi írásbeli vizsgadolgozatot is) az értékelő ellenőrizheti, hogy a leírtak a hallgató szakmai jártasságáról tanúskodnak-e. A hallgatónak pedig joga van megvédeni a benyújtott írásbeli dolgozatát. Felkészülés közben az AI etikus használata megengedett, de a mesterséges intelligencia semmilyen formában nem helyettesítheti a hallgatótól elvárt szakmai készségeket: 1. a bölcsészhallgatónak meg kell tanulnia önállóan olvasni és feldolgozni az irodalmi és szakirodalmi forrásokat, 2. valamint az igényes nyelvhasználatot szóban és írásban egyaránt, mind az anyanyelv, mind a szaknyelv tekintetében.	
	Az írásbeli vizsgadolgozat szövegszervezése		
9.5 Szeminárium/ Labor	Kreativitás, kombinációs képesség: hogyan tudja a hallgató a műveltségét és az invencióját az elemzésben kamatoztatni.	Szemináriumi dolgozat	25%
	Szemináriumokra való felkészülés, a szemináriumokhoz tartozó primér és szakirodalom elolvasása, aktív részvétel a szemináriumi olvasmányok megbeszélésében	Félév végi önértékelés	25%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- A kötelező szakirodalom elolvasása - Az alapfogalmak helyes értelmezése			



- Jelenlét a szemináriumokon (2+1 hiányzás megengedett, a harmadik hiányzás referátummal pótolható, melynek benyújtására a hiányzástól számított egy héten belül van lehetőség)
- 4-5 oldalas szemináriumi dolgozat megírása

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
3 SÁNÁTATE SI BUNÁSTARE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	10 INEGALITĂȚI REDUSE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR			

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Kitöltés időpontja:
2028. 04. 08.

Berszán István

Serestélx Zalán

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.